

GLOBAL LUNG CANCER
COALITION

Akciğer kanseri taraması

Tarama, bir hastalığın herhangi bir belirtisinin olmadığı erken dönemlerde risk altında olan kişilerin test edilmesi ve bunlara kanıtlanmış bir tedaviye erişim verilmesi sürecidir. Faydalı olması için, tarama:

- hastalığı erken evrelerde yakalamada güvenilir olması
- basit ve halka açık olması
- insanlara toplamda zarardan çok fayda vermelidir katılan

Akciğer kanseri için neden tarama yapılmalıdır?

Akciğer kanseri tedavisinde bugüne kadarki en iyi sonuçlar hastalığı mümkün olduğunca erken teşhis etmekle sağlanmıştır. Akciğer kanserinin erken safhalarında pek az belirti görülebilir, bu nedenle tarama, akciğer kanserini mümkün olduğunca erken teşhis etmenin pratik bir yoludur. Taranan çoğu kişide akciğer kanseri teşhis edilmez.

Akciğer kanseri taraması nasıl yapılır?

Mevcut uygulamada düşük doz bilgisayarlı tomografi (düşük doz CT taraması veya LDCT olarak da adlandırılır) kullanılır. Bunlar, vücudun iç kısmının bir dizi fotoğrafını çekmek için yalnızca düşük dozda radyasyona ihtiyaç duyan özel röntgen makineleridir; doğru bir teşhis koymada kullanılabilecek üç boyutlu bir görüntü elde edilir.

En yeni LDCT tarayıcıları, bu fotoğrafların çok hızlı bir şekilde alınmasını sağlar (bir nefes alışta). Birleştirilen fotoğraflar, çok küçük tümörleri bile belirleyebilecek kadar nettir.

Tarama işe yarar mı?

İlk önemli kanıt 2013 yılında ABD'de yayınlanan National Lung Cancer Screening Trial'dan (NLST) (Ulusal Kanser Tarama Araştırması) edinilmiştir. Buna göre LDCT şu anda akciğer kanserinden ölen her beş kişiden birinin hayatını kurtarabilmektedir.

Akciğer kanseri tarama ile bulunursa çoğunlukla erken bir aşamadır (1. evre hastalığı olarak adlandırılır) ve bu kişiler muhtemelen yalnızca cerrahiye ihtiyaç duyacak ve daha iyi bir sonuç alacaktır.

Taramaya kimler alınır?

Kılavuzlar ülkeden ülkeye değişkenlik gösterse de tarama, muhtemelen akciğer kanserine yakalanma riski yüksek olan ve aşağıdaki özellikleri taşıyan birine odaklanacaktır:

- genel olarak sağlıklı
- belirti yok
- 55-74 yaşlarında
- hala sigara içen veya son 15 yıl içinde bırakan biri

İnsanları tarama kategorisine sokan başka faktörler de olabilir, ancak bu, yaşadığınız ülkenin taramaya yaklaşımına bağlı olacaktır ve ailenin akciğer kanseri öyküsüne sahip olmasını, önceki solunum yolu hastalığını veya asbeste maruziyetini içerebilir.

Yüksek riskli bir grupta olduğunuzdan endişeleniyorsanız doktorunuzla görüşün.

Akciğer kanseri için rutin tarama dünya çapında sınırlı olmaya devam ediyor, ancak şu anda birçok uzman hayat kurtarmanın bir yolu olarak taramayı destekleyecek kanıtlara inanıyor. İngiltere, Hırvatistan ve İtalya gibi bazı ülkeler bir ana akım tıbbi önlemden önce kendilerine ait programlara veya test çalışmalarına başladı.

Akciğer kanseri taramasının ülkenizde olup olmadığından emin değilseniz lütfen yerel akciğer kanseri kuruluşunuza danışın.

Akciğer kanseri belirtileriniz varsa doktorunuzla konuşun. Akciğer kanseri belirtileri şunları içerebilir:

- bitmeyen öksürük
- tükürüğünüzde kan
- sebepsiz yere nefessiz kalmış hissetmek
- göğüs veya omuz ağrıları
- kan tükürme

Tarama için davet edilmeyi beklemeyin.

Tarama tamamlandıktan sonra ne olur?

Tarama sürecinde, bir kişinin akciğerlerinin temiz olup olmadığını kontrol etmek için LDCT taramaları alınır. Çoğu zaman uygulama böyledir. Bazen bir taramada normalde sağlıklı, hava ile dolu akciğer dokusunun katılaştığını gösteren olağandışı lekeler veya alanlar görülebilir. Bunlara nodül denir.

Daha önemlisi, bir nodül bulunması mutlaka kanser olduğu anlamına gelmez. Örneğin, basit bir göğüs enfeksiyonundan sonra zararsız nodüller kalabilir. Nodüller nispeten yaygındır - 50 yaşına ulaşan insanların en az yarısında ortaya çıkar. Ancak çoğu (%95'in üzerinde) kanser değildir.

Ya nodül varsa?

Tarama, bir veya daha fazla nodülünüz olduğunu gösterirse sağlık ekibiniz uygun bir izleme ve test planı hazırlamak için sizinle birlikte çalışır. Tarama programlarının bundan sonra ne yapılacağını bildiren kılavuzları vardır.

Tarama, bir defaya mahsus bir kontrol değildir. Doktorunuz tavsiye ettiği müddetçe, gelişmekte olan bir kanserin olabildiğince erken bulunması için yıllık olarak düzenli tarama gerekir.

Riskler nelerdir?

Kanser tarama testleri mükemmel değildir. Bazı kanserler (yanlış negatif) atlanabilir ve bazı olağandışı lekeler, kanser olmasa da kanser gibi görünebilir (yanlış pozitif); yani insanlara daha fazla gereksiz test yapılabilir.

LDCT taramaları insanları çok düşük radyasyon seviyelerine maruz bırakır. Bu radyasyon seviyesi, röntgenden daha fazladır ancak kanser belirtileriniz varsa yaptırabileceğiniz düzenli bir CT taramasından çok daha düşüktür.

Doğal ortamınızda altı ayda yaklaşık aynı miktarda radyasyon alırsınız. Bu seviye göğüs kanseri taraması için yapılan mamografi ile benzerdir.

Tarama için sırada ne var?

Kanıtlar LDCT taramasının, akciğer kanserinin erken tanısında ve sağkalım oranlarının artmasında önemli bir adım olduğuna işaret ediyor. Taramalar daha düşük radyasyon seviyeleri ile daha hassas hale geldikçe, tedaviler ve sonuçlar da daha iyi olabilir.

Başka tarama yaklaşımlarına yönelik araştırmalar şunları kapsar:

- daha iyi, daha doğru sonuç veren tarayıcılar
- küçük akciğer tümörleri CT taramasında görüntülenebilecek kadar büyümeden önce mikroskopik bulgu elde etmek için
- tükürük ya da kan numunesine bakmak Akciğer kanseri varsa değişen maddeleri bulmak için nefes testi

Ülkemde bir tarama programı yoksa ne yapabilirim?

Yüksek risk grubunda olduğunuzu düşünüyorsanız endişelerinizi doktorunuzla, hastaneyle veya yerel akciğer kanseri organizasyonuyla paylaşın. Size ülkenizdeki sağlık seçenekleri hakkında bilgi verirler ve neler yapılabileceğini bulmanıza yardım ederler.

Özet

CT tarama ile akciğer kanseri taraması yüksek risk taşıyan kişilerde akciğer kanserinin erken tanısında etkilidir. Bu harika bir haber ve giderek daha fazla insanın erken evre akciğer kanseri tedavisi göreceği ve daha uzun vadeli beklentilere sahip olacağı anlamına geliyor.

İnsanların hoşlanabileceği kadar yaygın olmasa da, dünyanın birçok ülkesinde yürütülen pilot projeler vardır.

Yakınıınızda bu tür projeler olup olmadığını görmek için yerel akciğer kanseri kuruluşlarınıza danışın.

GLOBAL LUNG CANCER
COALITION

Akciğer kanseri taraması
© Global Lung Cancer Coalition
www.lungcancercoalition.org

Bu bilgilendirme broşürü Global Lung Cancer Coalition (GLCC) sekreterliği tarafından hazırlanmış ve akciğer kanseri uzmanları tarafından gözden geçirilmiştir. Ülkenizde mevcut destek ve bilgi hizmetleri hakkında daha fazla bilgi için, www.lungcancercoalition.org sayfasını ziyaret edin Sürüm 1.0 – Aralık 2022.